

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Eneste Behandling af Forslag til Lov om højere Almenskoler m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 1273, Udvalgets Erklæring i Tillæg B. Sp. 1883.)

Ordføreren (Ottosen): Dette Lovforslag er vel i Landstinget undergaaet nogle Ændringer, men Udvalget har ikke fundet disse Ændringer saa væsentlige, at det har kunnet hindre os i at være enige om at henstille til det høje Ting at vedtage Lovforslaget uforandret, saaledes som det nu foreligger. De Ændringer, som ere indførte i dette Forslag oppe i Landstinget, ere paa et Par Punkter af den Art, at jeg personlig beklager dem, medens der er andre Medlemmer i Udvalget her nede, som ville være tilbøjelige til at regne dem for Fordele, men i ethvert Tilfælde ere de ikke af meget gennemgribende Betydning. For det første er der i Ordningen af Realskolen af Landstinget mellem de paabudte Fag indført et Par Fag til. Dernæst er det bestemtere understreget, at Afgangsprøven fra *Realklassen* bliver Realskolens egentlige Afgangsprøve, som socialt set vil kunne fungere som den nuværende almindelige Forberedelseseksamen. Dette Navn: Almindelig Forberedelseseksamen er derfor ogsaa taget ud af Loven, hvor det jo var en Betegnelse for Mellemskoleprøven, og er der ombyttet med Ordet Mellemskoleeksamen. Imidlertid aabner Loven, ogsaa som den nu er, Adgang til, at der i denne Realklasseeksamen kan foretages saadanne pædagogiske Forandringer, som ere ønskelige, saaledes at det sidste Aar ikke behøver i Kundskabsfagene at blive brugt væsentligt til Propning og Repetition, men kan og maa bruges til Uddybelse af visse bestemte Afsnit inden for de paagældende Fag. Dernæst er *Latin* for den ny sproglige Retnings Vedkommende blevet paabudt i øverste Mellemskoleklasse, hvor Folketinget, som det vil huskes, havde vedtaget en Ændring, som sigtede til at komme bort derfra. Det Mindretal, som stemte imod denne Ændring, er jo i og for sig paa Forhaand enig med Landstinget, og da Landstinget ikke har gjort mere her end at føre Forslaget tilbage til den Form, den højtærede Minister paa dette Punkt oprindeligt havde givet det, er det, som jeg fra mit Synspunkt kalder et Tilbageskridt, dog ikke større, end at Skolen fuldt vel kan hjælpe sig

ogsaa med denne Ordning. — Saa er der en Ændring af lidet væsentlig Natur med Hensyn til Tallet af *faste Lærere* ved Skolerne, hvor Landstinget faktisk har nedsat det Tal, Ministeren forlangte, med to, saa at Tallet bliver ved at være, som det nu er, men med en Tilføjelse om, at naar Timetallet paa Grund af Skolens Vækst forøges, maa Lærertallet ogsaa forøges. Jeg forstaar dette saaledes, at den højtærede Minister kun da vil begære Bevillinger til Forøgelse af det faste Lærertal i de Tilfælde, hvor det kan forudses, at Forøgelse i Discipeltal og Timetal vil blive varig. Hvor Forøgelsen i Timetallet kun har en mere forbigaaende Karakter, bør det faste Lærertal ikke forøges. Til Slut er der to Forandringer, som jeg og vist hele Udvalget snarest er tilbøjelig til at regne for Forbedringer. Den ene er en ny Formulering af, hvorledes *Sløjden* skal indføres i Skolerne, og den anden er et Par Linier i § 27, der pege hen paa en Reform af *Ekksamensordningen*, idet der tales om, at der kan gives „Adgang til Fritagelse for mundtlig Prøve i et eller flere Fag, naar den skriftlige Prøve er bestaaet paa fyldestgørende Maade“. Det peger i den Retning, hvor vi vist alle ville hen. Som sagt, disse Ændringer ere ikke saa væsentlige og gennemgribende, at de gøre mig betænkelig ved at tilraade det høje Ting at vedtage Lovforslaget uforandret.

Naar jeg nu med et Par Ord vil søge at samle, hvad der er vundet ved dette Lovforslag, er det jo for det første det, at det nærmer os til at faa en *organisk Sammenhæng* i vort Skolevæsen. Det skaber os ikke den mekaniske Enhedsskole, men det nærmer os til den organiske Enhed i vort Skolevæsen, idet det bryder med Børnevidenskabeligheden, flytter de fjernere Fag, de Fag, Folkeskolen ikke har med at gøre, op til en ældre Alder, saa at der i Virkeligheden skabes os Betingelsen for, at vor *Folkeskole*, efterhaanden som den dygtiggøres, kan blive hele Nationens fælles Børneskole. Dette har skabt os Forudsætningen for, at Børn af alle Samfundsklasser i de første Skoleaar kunne komme til at sidde paa samme Skolebænk, faa Barndoms-minder og Kammeratskab sammen. Dernæst har Loven, hver Gang der føjes et højere Trin til i Skolen, lagt det saaledes, at det er let at komme over fra det ene Trin til det andet. Ogsaa nu kunne Børn fra Folkeskolen jo gaa over til de højere Skoler, men de kunne vanskelig gøre det